

SUOSITUS LEIRI- JA RETKITYÖAIKOJEN KORVAUKSISTA KUNTASEKTORILLA

Akavan Erityisalat ry
Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry
Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry

JOHDANTO

Akavan Erityisalat ry, Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry ja Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry ovat antaneet tämän suosituksen leiri- ja retkityöaikojen korvauksista kuntasektorilla.

Leireillä ja retkillä työskentelevien vapaa-aika- ja kulttuuritoimen sihteerien ja ohjaajien työaikakorvauksista ei ole tarkentavia määräyksiä KVTES-sopimuksessa ja määrittelyt vaihtelevat paljon eri kunnissa. Suosituksen tarkoituksena on luoda yhtenäinen linja, jota voi käyttää neuvoteltaessa työnantajan kanssa leirityöajan käytöstä ja siihen käytetyn työajan korvaamisesta.

Suosituksessa esitettävät kehykset ovat vain suuntaa antavia. Paikallisesti voidaan sopia tätä suositusta korkeammista korvauksista ja paremmista työajoista.

Helsingissä, 26. maaliskuuta 2010

Akavan Erityisalat ry
Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry
Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry

SUOSITUS LEIRI- JA RETKITYÖAIKOJEN KORVAUKSISTA KUNTASEKTORILLA

Kuntien kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen toimintaan kuuluu järjestää erilaisia leirejä ja retkiä. Niillä työskentelevien ohjaajien työaika-korvauksista ei ole tarkentavia määräyksiä KVTES-sopimuksessa. Suurim-massa osassa kuntia on sovittu henkilöstön kanssa pelisäännöt tai tehty paikallinen sopimus käytänteistä. Osassa kuntia ei ole mitään tarkempia määrittelyjä.

Kuntien ratkaisut myös poikkeavat toisistaan ja valitut käytännöt ovat varsin kirjavia. Osassa kuntia on käytössä työajan tasoitusjärjestelmä, osa kunnista maksaa ylityökorvauksia ja osassa kunnissa käytetään ”tunti tunnista” -periaatetta. Myös varallaolon käytännöistä on vaihtelevia malleja.

Tämän suosituksen lähtökohtana ovat kunnissa toteutetut hyvät esi-merkit sopimuksista. Tavoitteena on leirien ja retkien turvallinen toteut-taminen niin, että henkilöstöä on aina paikalla riittävästi. Tavoitteena on myös tukea henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -motivaatiota sillä, että työstä maksetaan KVTES-sopimuksen mukaiset työaika-korvaukset.

Perusohjeet

Leirien ja retkien työaika tulee suunnitella etukäteen. Työajasta tulee laatia työvuoroluettelo pyrkien välttämään turhia ylityöitä. Työvuoroluettelosta tulee käydä ilmi ohjaajien säännöllinen työaika ja varallaolo.

Luetteloon tulee tehdä merkintä myös siitä, onko ohjaaja säännöllisen työajan ylittävällä ajalla sidottu työhön. Jos tällaista sidonnaisuutta ei ole luetteloon merkitty, on tämä aika ohjaajan vapaa-aikaa, jolloin hän voi vapaasti poistua leiri-/retkialueelta.

Henkilöstön mitoituksen perusohje on, että ohjaajia tulee olla vähin-tään yksi 10 leiriläistä kohti.

Jos leirin osanottajissa on sekä poikia että tyttöjä, tulee vähintään yhden ohjaajista olla mies ja yhden nainen.

Sekä nais- että miesohjaaja tulee olla myös alle kymmenen osallistujan leirillä, jos leiriläisinä on sekä poikia että tyttöjä.

Päivätyövuoro

Leiripäivä jaetaan päivä- ja iltavuoroon. Suositeltavaa on järjestää leiri- ja ilta-aika työvuoroiksi, jolloin vältetään vuorokautisen työajan (9 h) ylityksiltä. Päivävuoro voisi esimerkiksi olla klo 08–16 ja iltavuoro klo 14–22. Ilta-ajalta klo 18–22 tulee maksaa KVTES:n mukainen iltalisä (15 %). Tarkoituksenmukainen järjestely vaihtelee leirin koon ja ohjaajien määrän mukaan.

Esimerkki

	Ohjaaja 1:		Ohjaaja 2:	
maanantai	08–16	8 h	14–22 + (18–22) 15 %	8,6 h
tiistai	14–22 + (18–22) 15 %	8,6 h	08–16	8 h
keskiviikko	08–16	8 h	14–22 + (18–22) 15 %	8,6 h
torstai	14–22 + (18–22) 15 %	8,6 h	08–16	8 h
perjantai	08–16	8 h	08–16	8 h
	yhteensä	41,2 h	yhteensä	41,2 h

Jos edellä mainittu vuorotyö ei ohjaajien määrän vuoksi ole mahdollista, päivittäinen työaika voi joillakin ohjaajilla olla yli 9 tuntia. Tällöin ohjaajalle on maksettava KVTES:n mukainen ylityökorvaus. Tällöin normaali työaika ohjaajilla olisi klo 08–16 ja niille ohjaajille, jotka ovat sidottuja valvonta- tai muihin tehtäviin klo 17–22, on maksettava tästä ylityökorvaus. Lisäksi klo 18–22 tulee maksaa edellä mainittua iltalisää (15 %).

Esimerkki

Ohjaajat 1–3	
klo 08–16	8 h
Ohjaajat 1 ja 2	
klo 16–22	6 h
klo 17–19 → 50 %	1 h
klo 19–22 → 100 %	3 h
klo 18–22 → 15 %	0,6h
Ohjaajat 1 ja 2 yhteensä	18,6 h
Ohjaaja 3 yhteensä	8 h

Yöaika

Yöajalla, klo 22–08, käytettävissä tulee olla riittävä määrä ohjaajia. Harkinnassa tulee ottaa huomioon leiriläisten ikä ja ryhmän koko. Varsinaisen työnteon sijaan voidaan sopia varallaolojärjestelmästä, jos tilanne sen sallii. Tällöin sovittu määrä ohjaajia yöpyy leiriläisten kanssa samoissa tiloissa tai niiden välittömässä läheisyydessä. Vähintään yhden ohjaajan tulee yöpyä näin. Korvaukseksi tästä varallaolosta tulee ohjaajille suorittaa 30 %:n rahakorvaus korottamattomasta tuntipalkasta.

Jos varallaolo muuttuu työnteoksi, tulee tästä maksaa normaali tuntipalkka lisättynä KVTES:n yötyökorvauksella (30 %). Lisäksi työntekijällä on tällöin oikeus ylityökorvaukseen, jos vuorokautinen työaika varallaolon muututtua työnteoksi ylittää 9 tunnin.

Ohjaajat, jotka eivät ole varallaolijoita, voivat vapaasti poistua leiri-alueelta. Jos ohjaaja, jota ei ole nimetty varallaolijaksi, joutuu kuitenkin osallistumaan yöllä työntekoon, tulee hänelle maksaa normaali tuntipalkka lisättynä KVTES:n yötyökorvauksella (30 %). Tämän lisäksi hänelle tulee maksaa KVTES III 24 §:ssä säädetty hälytysraha. Tämän suuruudesta tulee myös sopia etukäteen. Yleisesti hälytysrahasopimuksissa on päädytty noin 50 euron korvaukseen per hälytys.

Esimerkki

Ohjaaja 1:		
varallaolo	klo 22–03 (30 %)	1,5 h
töitä	klo 03–04 + 30 %	1,3 h
varallaolo	klo 04–08 (30 %)	1,2 h
	yhteensä	4 h
Ohjaaja 2:		
vapaalla	klo 22–03	
töitä	klo 03–04 + 30 %	1,3 h
vapaalla	klo 04–08	
	yhteensä	1,3 h + hälytysraha

Matkat

Jos leiripaikalle tai sieltä pois siirtyminen vaatii ohjaajan läsnäoloa, on tämä aika myös hänen työaikaansa. Ajasta on maksettava ohjaajalle normaali tuntipalkka. Jos tämän siirtymisen vuoksi työaika ylittää 9 tunnin rajan, myös ylityökorvaukset tulee maksaa. Lisäksi jos siirtyminen tapahtuu ilta-aikaan, tulee maksaa myös iltalisää.

Lisät

Koska leirit voivat vaatia työskentelyä useaan eri vuorokauden aikaan ja myös viikonloppuisin, tulee ohjaajille maksaa vähintään seuraavia lisiä:

iltalisiä	klo 18–22 = +15 %	
yötyö	klo 22–07 = +30 %	
lauantailisiä	klo 06–18 = +20 %	sekä klo 18–24 = +100 %
sunnuntailisiä	= +100 %	

Muut korvaukset

Matkustamiskustannusten korvaamisesta, päiväraha- ja yöpymisraha-oikeudesta sekä majoittumiskorvauksesta säädetään KVTES:n liitteessä 16.

Jos työnantaja järjestää yhteiskuljetuksen (esim. yhteinen bussikuljetus leiriläisten kanssa), ei ohjaajalla ole oikeutta niiden matkakustannusten korvaukseen, jotka ovat aiheutuneet siitä, ettei hän ole käyttänyt yhteiskuljetusmahdollisuutta. Jos yhteiskuljetusmahdollisuutta ei ole järjestetty, on ohjaaja oikeutettu saamaan matkakustannuksista korvausta liitteen 16 mukaisesti edellyttäen, että matka asunnosta leiripaikkaan on ohjaajan normaalia työmatkaa pitempi.

Ohjaajalla on oikeus liitteen 16 mukaiseen yöpymisrahaan, jos kesäsiirtola tai leiri on yli 15 kilometrin etäisyydellä asunnosta ja normaalista virkapaikasta. Yöpymisraha maksetaan niiltä vuorokausilta, joina ohjaaja on joutunut yöpymään tällä virantoimituspaikalla. Yöpymisraha-oikeuden edellytyksenä on, että yöpyminen on välttämätöntä. Yöpymistä on pidettävä välttämättömänä silloin, kun työvuorot tai liikenneyhteydet sitä edellyttävät.

Jos työnantaja on järjestänyt maksuttoman ruokailumahdollisuuden, vähennetään yöpymisrahasta 50 % ja maksuttomasta majoituksesta lisäksi 25 %. Maksuttomana majoituksena ei pidetä telttamajoitusta. Majoituksen yhteydessä on oltava mahdollisuus peseytymiseen sekä vaatteiden säilyttämiseen, puhdistamiseen ja kuivattamiseen.

